

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 73 (1672), 2026 йил 14 апрель, сешанба

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz.uz_news

МОЛИЯВИЙ ЖАРИМАЛАРНИ ҚўЛЛАШ ТАРТИБНИИ ЛИБЕРАЛЛАШТИРИШ ВА СУД НАЗОРАТИНИ КУЧАЙТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 13 апрель куни тадбиркорлик субъектларига нисбатан молиявий жарималарни қўллаш тартибини янада либераллаштириш, бу борада ортиқча бюрократик тўсиқларни қисқартириш ҳамда давлат органлари ва мансабдор шахслар фаолияти устидан суд назорати самарадорлигини оширишга қаратилган таклифлар тақдимоги билан танишди.

Тақдимода бугунги кунда молиявий жарималарни қўллаш амалиётида тадбиркорлар учун қатор муаммолар сақланиб қолаётгани қайд этилди. Хусусан, айни пайтда жарималарнинг аксарияти ваколатли органлар, қолганлар эса судлар томонидан қўлланилаётгани суд назоратини кучайтириш зарурлигини кўрсатмоқда.

Шу муносабат билан жорий йил 1 октябрдан молиявий жарималарни ихтиёр тўлашни рағбатлантирувчи янги ва ягона тартибни жорий этиш таклиф қилинди. Унга кўра, тадбиркорлик субъекти ваколатли органнинг қарори топирилган кундан бошлаб бир ой ичида жариманинг 50 фоизини тўласа, қолган қисmini тўлашдан озод этилади.

Шунингдек, жаримани олти ой давомида тенг улушларда бўлиб-бўлиб тўлаш имкониятини яратиш назарда тутилмоқда. Бунда қарор топирилганидан сўнг бир ой ичида жарима суммасининг олтидан бир қисми тўланса, мазкур тартиб автоматик равишда амал қилади.

Суд назоратини кучайтириш мақсадида ваколатли органнинг молиявий жаримани қўллаш тўғрисидаги қарори суд томонидан бекор қилинган ёки ҳақиқий

эмас деб топилган тақдирда ундирилган маблағларни 15 кун муддатда қайтариш механизмни белгилаш таклиф этилди. Агар ушбу муддат бузилса, кечиктирилган ҳар бир календарь кун учун Марказий банк асосий ставкасидан келиб чиққан ҳолда фоиз ҳисобланиши назарда тутилмоқда.

Молиявий жарималарни қўллаш жараёнларини рақамлаштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Бизнес-омбудсман томонидан юризиладиган “Ягона давлат назорати” ахборот тизимида тадбиркорлик субъектларига нисбатан қўлланилган молиявий жарималарнинг электрон реестрини жорий этиш таклиф қилинди.

Ваколатли органларнинг қарорлари қабул қилинганидан кейин электрон рақамли имзо билан мазкур тизимга киритилиши шарт бўлади. Ахборот тизимига киритилмаган ва электрон рақамли имзо билан тасдиқланмаган қарорлар ҳақиқий эмас деб ҳисобланади ҳамда улар асосида жарима ундирилмайди.

Шунингдек, мобил илова орқали молиявий жарималар ҳисобини юритиш, уларни мониторинг қилиш ва онлайн тўлаш имкониятини яратиш, манфаат-

дор идораларнинг ахборот тизимларини ўзаро интеграция қилиш зарурлиги қайд этилди. Солиқ тўловчи — тадбиркорлик субъектининг шахсий кабинети орқали молиявий жарима тўғрисидаги қарорлар устидан онлайн шикоят бериш ва шикоят киритилиши билан қарор ижросини автоматик тўхатиб туриш имкониятини жорий этиш назарда тутилмоқда.

Тақдимода ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш тартибини унификация қилишга қаратилган “Ҳуқуқий таъсир чоралари тўғрисида”ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш таклифи билдирилди.

Давлатимиз раҳбари тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш, уларни қонунга риоя этган ҳолда фаолият юритишга рағбатлантириш, жарима қўллаш амалиётида адолат ва шаффоқликни таъминлаш энг муҳим вазифалардан эканини таъкидлади.

Таклифларни пухта ишлаб чиқиб, суд назоратини кучайтириш, рақамлаштиришни жадаллаштириш ва соҳада ягона, аниқ ҳамда адолатли ҳуқуқий механизмни шакллантириш бўйича мутасаддиларга тегишли топшириқлар берилди.

ЎЗА

БУХОРО САММИТИ ЎЗБЕКИСТОН ВА ҚОЗОҒИСТОН ЎРТАСИДАГИ СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИК ТОБОРА ЧУҚУРЛАШИБ БОРАЁТГАНИНИНГ ЁРҚИН ДАЛИЛИДИР

Хорижий экспертлар Ўзбекистон ва Қозоғистон етакчиларининг учрашуви ҳақида

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев 11 апрель куни амалий ташриф билан Ўзбекистонда бўлди.

Бухорода ўтган учрашувда давлат раҳбарлари икки томонлама ва минтақавий ҳамкорликнинг кенг кўламли масалаларини муҳокама қилдилар, иқтисодий шерикликни мустаҳкамлаш, саноат кооперациясини кенгайтириш, энергетика, рақамли технологиялар ва экологик ҳавфсизлик соҳаларидаги ҳамкорликка алоҳида эътибор қаратдилар.

Ушбу ташриф экспертлар орасида кенг муҳокама қилиниб, унинг натижалари хорижий сиёсатшунослар ва таҳлилчилар томонидан юқори баҳоланди.

▶ Давоми 2-бетда

Тарихдан сабоқ

АМИР ТЕМУР ДАВРИДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Аждодларимизнинг бой тажрибаси ва деҳқончилик сирлари бугун ҳам амалдами?

Бугунги кунда мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини илм-фан ва янги технологиялар асосида ривожлантириш борасида катта мақсадлар қўйилган. “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида ҳар гектардан 5 минг доллар даромад олиш, экспортни 10 миллиард долларга етказиш кўзда тутилган. Бунинг учун нафақат хорижий технологиялар, балки ота-боболаримизнинг минг йиллар давомида тўплаган тажрибаси ҳам керак.

Шу маънода, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги томонидан Амир Темур таваллудининг 690 йиллигига бағишлаб, Фанлар академияси билан ҳамкорликда “Амир Темур ва темурийлар даврида қишлоқ хўжалиги” монографияси нашрга тайёрлангани диққатга сазовор. Китоб асосида XV-XVI асрларда ёзилган “Фани кишту зироат” (“Деҳқончилик илми”) нодир қўлёмаси ётади. Ушбу монографияда темурийлар давридаги деҳқончилик ва

маҳсулот етиштиришнинг бой тажрибаси келтирилиб, зарур жойларда ўша давр усуллари ва ёндашувлар изоҳлар билан очиб берилди. Китобда шундай усуллар борки, улар қизиқ, оддий, фойдали, ҳайратланарли ва унутилган бўлса-да, ҳозир ҳам қўлланилиши мумкин. Келинг, шу сирларни биргаликда кашф қилайлик.

▶ Давоми 3-бетда

Халқаро конференция

МОЗИЙНИ ЎРГАНИШ — ИСТИҚБОЛНИ ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ САНЪАТИДИР

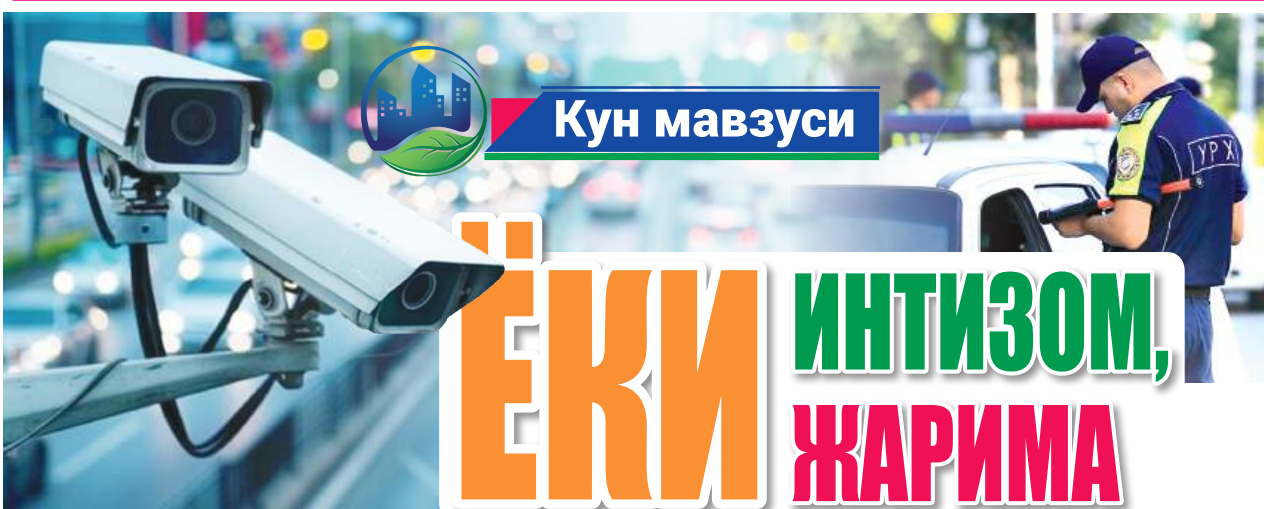
Бугунги мураккаб геосиёсий жараёнлар даврида ҳар бир халқ ўз тараққиёт йўлини белгилар экан, энг аввало, ўзлигини англашга, тарихий илдишларига ва бой маънавий меросига таянади. Тарих келажакни лойиҳалаштириш ва миллатнинг эртанги тақдирини белгилашда хизмат қиладиган энг қудратли ресурсдир. Яқинда пойтахтимизда бўлиб ўтган “Амир Темур ва темурийлар тамаддунининг жаҳон тарихи ва маданиятидаги ўрни ва аҳамияти” мавзусидаги халқаро илмий конференция янги Ўзбекистоннинг маънавий юксалиш концепциясини намойиш этган муҳим воқеаликка айланди. Анжуман аввалида Президентимизнинг халқаро илмий конференция иштирокчиларига табриги ўқиб эшиттирилди.

“Мазкур илмий форум ўлкамиз тарихидаги улугвор ва ёрқин босқични ташкил этадиган Иккинчи Ўйғониш даври — темурийлар Ренессанси моҳиятини чуқур таҳлил қилиш, қизгин муҳокамалар ўтказиш, янги лойиҳаларни биргаликда амалга ошириш учун муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз”, дейилади табрикда.

Президентимизнинг 2026 йил 5 февралдаги “Буюк давлат арбоби ва саркарда, илм-фан, маданият ва санъат ҳомийси Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 690 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида”ги қарори миллий ўзлигини англаш жараёни янги босқичга чиққанини кўрсатади. Соҳибқирон меросини ўрганиш давлат сиёсатининг ўзига хос йўналишига айланиши Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш гоёси тараф тарихий заминга эга эканини тасдиқлайди.

▶ Давоми 3-бетда

Кун мавзуси

ЎКИ ИНТИЗОМ, ЖАРИМА

Юртимизда йўл ҳаракати қоидабузарликларини содир этганлик учун ҳайдовчиларга нисбатан жарима балларини ёзиш тизими ишга тушганига ҳам ярим йилдан ошди. Бу борадаги муҳокамалар ҳамон давом этаётган бир вақтда эса янада катъийроқ тартиб амалга киритилди — эндиликда жорий йилнинг 1 апрелидан камералар ҳам қоидабузарликлар учун жарима баллари ҳисоблашни бошлади.

Кейинги кунларда бу юртдошларимизнинг асосий суҳбат мавзуларидан бирига айланиши боиси шунда. Нафақат ҳайдовчилар, балки автомобиль бошқармайдиган инсонлар ҳам буни қизгин муҳокама қиляпти. Шу вақтга-ча жарима баллари йўл-патруль хизмати ходимлари томонидан ёзилган маъмурий баённомалар асосида ҳисобланган бўлса, энди махсус автоматлаштирилган фото ва видео қайд этиш тизимлари орқали аниқланган тегишли йўл ҳаракати қоидабузарликлари учун ҳам жарима баллари ҳисобланиши кўпчиликини хавотирга солмоқда. Фикр билдирувчиларнинг бир қисми янги тизим ҳайдовчилар учун қўшимча босим эканини айтаётган бўлса, баъзилар йўлларда ҳаракатланаётган автомобиль эгаларини тартиблор, ҳушёрроқ бўлишга ундашини таъкидламоқда.

▶ Давоми 4-бетда

ОҚ, СЕНИНГ ЁШЛИГИНГ МЕНДА БЎЛСАЙДИ...

Ерга ниҳол қадагандан сўнг унинг меvasини кўриш учун парвариш қилиш керак. Тагини юмшатиб, суғориш, зарур озқалар бериб бориш талаб этилади. Агар унга яхши эътибор қаратилса, ғамхўрлик қилинса, кун келиб серҳосил, басавлат дарахтга айланади ва мўл ҳосил беради. Акс ҳолда, нобуд бўлиши ҳеч гап эмас. Ёш авлоднинг илм-маърифатли, касб-хунарли, эл қорига ярайдиган инсон, соҳасининг етук кадри бўлиб етишиши учун ҳам худди шу навниҳолга кўрсатилганидек эътибор ва ғамхўрлик зарур.

▶ Давоми 6-бетда

БУХОРО САММИТИ ЎЗБЕКИСТОН ВА ҚОЗОҒИСТОН ЎРТАСИДАГИ СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИК ТОБОРА ЧУҚУРЛАШИБ БОРАЁТГАНИНИНГ ЁРҚИН ДАЛИДИР

Бошланиши 1-бетда

Антонио АЛОНСО,
Испаниянинг Сан-Пабло СЕУ
университети профессори,
Марказий Осиё минтақаси
бўйича мутахассис:

— Президентлар Шавкат Мирзиёев ва Қосим-Жомарт Тоқаевнинг Бухорода бўлиб ўтган саммити Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги кенгайиб бораётган стратегик синергиянинг ёрқин далили эканини таъкидламоқчиман.

Энг муҳими, етакчиларнинг Ўзбекистон — Қозоғистон мунтазам мулоқоти декларатив эмас, балки амалиётга йўналтирилган характерга эга. Аниқ натижалар — товар айирбошлаш ўсиши, саноат кооперацияси кенгайиши ва инфратузилма лойиҳалари илгари сурилиши икки томонлама муносабатларнинг барқарор динамикасидан далолат беради. Кўрсаткичнинг 5 миллиард АҚШ долларига етгани ва товар айирбошлашни янада кўпайтириб, 10 миллиард долларга етказиш мақсад қилингани иқтисодий ишонч ва ўзаро манфаатдорлик юқори эканидан далолат беради.

Транспорт-логистика соҳасидаги ўзаро боғлиқликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилган. Глобал таъминот занжирлари ўзгариши шартитида айнан шундай ташаббуслар Марказий Осиёнинг муҳим транзит ва интеграция макони сифатидаги янги геоиқтисодий ролни шакллантиради.

Томонларнинг энергетика масалаларини, жумладан, “яшил” энергетика соҳасидаги лойиҳаларни, шунингдек, сув ресурсларидан оқилона фойдаланишни биргаликда ҳал этишга интилиши ҳам ижобий натижалар бермоқда. Бу йўналишлар бутун минтақанинг барқарор ривожланиши учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Рақамлаштириш ва электрон тижоратдан тортиб, космик технологияларгача бўлган инновацион соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш ҳам муҳим. Бу икки томонлама ҳамкорлик келажакка йўналтирилган сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилганидан далолат беради.

Умуман олганда, учрашув натижалари Ўзбекистон — Қозоғистон муносабатлари бугунги кунда Марказий Осиёда барқарорлик, иқтисодий ўсиш ва минтақавий интеграциянинг асосий омилларидан бири эканини тасдиқлайди. Ўзаро алоқаларнинг бундай шакли самарали ва узоқни кўзлаган ҳамкорликка мисол бўла олади.

Алёна ПАВЛЕНКО,
озарбайжонлик таниқли
сиёсатшунос ва журналист:

— Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаевнинг Ўзбекистонга амалий таширифи икки мамлакат ўртасида сўнгги йилларда шаклланган юқори ишонч ва стратегик яқинлашувнинг мантиқий давоми сифатида баҳоланмоқда.

Бугунги кунда Қозоғистон ва Ўзбекистон муносабатлари фақат сиёсий мулоқот билан чекланиб қолмапти. Ҳамкорлик иқтисодий, инфратузилмавий ва минтақавий даражада кенгайиб, комплекс тус олмоқда.

Хусусан, Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида 2026-2027 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик дастури имзолалиши ва юқори даражадаги мунтазам мулоқотлар давлат раҳбарларининг сиёсий иродаси амалий натижаларга айланаётганини кўрсатмоқда.

Иқтисодий ҳамкорлик бу жараёнда асосий ўринни эгалламоқда. 10 миллиард долларлик товар айирбошлаш мақсади нафақат

рақам, балки саноат кооперациясини янада чуқурлаштиришга қаратилган стратегик вазифадир.

Ўзбекистон Миллий статистика қўмитаси маълумотларига кўра, 2026 йил январь-февраль ойларида икки мамлакат ўртасидаги савдо ҳажми 837,5 миллион доллари ташкил этиб, ўтган йилдагига нисбатан 26,8 фоиз ошган.

2026 йил 3 апрель куни Тошкент вилоятида замонавий кўп тармоқли логистика марказини қуриш бўйича ЕРС шартномаси имзоланди. Лойиҳа “PTC Holding”, “Ўзбекистон темир йўллари” ва “China Railway Construction Engineering Group” иштирокида ташкил этилган “Silkway CA” қўшма корхонаси томонидан амалга оширилмоқда.

Александр ВОРОБЬЁВ,
Россия Фанлар
Академияси
Шаҳриятнослик
институтини илмий ходими,
Жамоат дипломатияси
ва жаҳон сиёсатини
таҳлил қилиш маркази
директори:

— Президент Қосим-Жомарт Тоқаевнинг Бухорога таширифи Қозоғистон ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни янада жадал ривожлантиришга мос келади.

Тошкент ва Остона муносабатлари Марказий Осиёдаги минтақавий интеграциянинг ўзаги бўлиб, бу муносабатлар бугунги кунда кенг қамровли характерга эга. Бу нафақат икки давлат ўртасидаги савдо, балки саноат кооперацияси, қўшма корхоналар фаолияти, минтақадан ташқарига чиқадиغان умумий транспорт-логистика лойиҳалари, сувдан фойдаланиш масалалари ва юқори технологиялар соҳасидаги ҳамкорликдир.

Қозоғистон раҳбарининг таширифи ҳам иқтисодий ва сиёсий масалалар бўйича вақтни тўғрилаш, ҳам ҳамкорликни янада жадаллаштириш учун шароит яратишда муҳим аҳамиятга эга. Қозоғистон етакчисининг Ўзбекистонга таширифи чоғида ҳамкорликнинг юқорида қайд этилган асосий йўналишларини янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Геоиқтисодий ноаниқлик шароитида Ўзбекистон ва Қозоғистон раҳбарияти икки томонлама алоқалар орқали ҳам икки мамлакат тараққиётига, ҳам бутун минтақанинг барқарор ривожланишига ижобий таъсир кўрсатадиган қўшма ҳамкорликни тезлаштиради.

Хан ХУ,
Пекин халқаро мулоқот
клуби бош котиб:

— Қозоғистон Президенти амалий ташир билан Ўзбекистонда бўлди. Бу гал икки давлат раҳбарлари тарихий ва гўзал Бухоро шаҳрида учрашди.

Етакчилар минтақавий хавфсизлик, иқтисодий алоқаларни мустақамлашнинг кенг қўламли масалаларини муҳокама қилди. Дастурни бойитиш учун улар таширфни Баҳоуддин Нақшбанд мажмуаси каби маданий объектларни зиёрат қилишдан бошлади.

Таъкидлаш жоизки,
Ўзбекистон Президенти
Марказий Осиёда
биргаликда ҳаракат
қилишнинг янги
формати ташаббускори
сифатида яқин
кўшнлар билан
дўстона муносабатларни
мустақамлашга доимо
алоҳида аҳамият беради.

Бундан ташқари, Қозоғистон билан ҳамкорлик ишончли ўсишни кўрсатмоқда. Ўзаро савдо ҳажми йилга 5 миллиард долларга

Виктор КИМ,
Тожикистон Миллий фанлар
академияси Фалсафа,
сиёсатшунослик ва ҳуқуқ
институтини илмий ходими:

— Ўзбекистон ва Қозоғистон етакчиларининг Бухородаги учрашуви қардош давлатлар ўртасидаги яқинлашув, яхши қўшнчилик ва иттифоқчилик муносабатларини ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Бугунги кунда Ўзбекистон ва Қозоғистон Марказий Осиёдаги иқтисодий бақувват давлатлар бўлиб, улар минтақавий ялпи ички маҳсулотнинг қарийб 80 фоизини ва минтақа аҳолисининг 70 фоизини ташкил этади. Шу билан бирга, АКТ технологияларини кенг жорий этиш ва келажакка бўлган қарашлар — космик дастурларда иштирок этишда ҳам етакчилик қилмоқда.

Бу икки давлатда саноат кооперациясида ҳамкорлик қилиш ва минтақани “Шимол — Жануб” ва “Шарқ — Ғарб” йўлакларини чорраҳасидаги транспорт-логистика марказига айлантириш учун яхши истиқболлар мавжуд. 2025 йил якунига кўра, икки давлат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 5 миллиард долларга етган

бўлса, Бухородаги музокаралар якунида яқин истиқболда ўзаро савдонинг 10 миллиард долларга етказиш вазифаси қўйилди.

Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев Бухорода вилоятни ривожлантиришни бошқаришдаги замонавий ёндашувлар — Бухоро вилояти ҳокимлигининг ситуацияцион маркази билан танишди. Бу худди космик парвозларни бошқариш марказига ўхшайди, у ерда вилоят ҳаёт фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича маълумотлар реал вақт режимида тўпланади, қайта ишланади ва тизимли таҳлил қилинади.

Давлат раҳбарлари Бухоро шаҳридаги универсал спорт мажмуасида сунъий интеллект бўйича ўтказилаётган “National AI Hackathon” умуммиллий ҳақотинига таширф буюрди. Икки

мамлакат етакчилари Бухоро шаҳрида рақобатбардош тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг тўлиқ циклини йўлга қўйган “Nigoga” компаниясининг саноат майдончаси билан танишди. Япония, Италия, Бельгия ва Германиядан келтирилган юқори технологик линиялар хорижий бозорларда ишончли рақобатлашиш ва йилга 20 миллион погон метр тайёр мато ва 1 миллион дона тикувчилик маҳсулотини ишлаб чиқариш имконини беради.

Икки томонлама
муносабатлар ютуқлари
минтақа ривож
контекстда кўриб
чиқилмоқда. 2026
йил Марказий Осиёда
таркибий ўзгаришларнинг
яқин босқичини бошлаб
беради. Ўзбекистон
ташаббуси билан 2017
йилда бошланган
интеграция жараёнлари
Марказий Осиёни
ҳамкорлик ва ишончнинг
ягона минтақавий
мақонига босқичма-
босқич ўзгартириб
бормоқда.

“Дунё” АА

ИНВЕСТИОР ҚОНУН ИШЛАЙДИГАН, ИШОНЧ БОР ЖОЙГА КЕЛАДИ

Давлатимиз раҳбари Тошкент халқаро молия марказини ташкил этиш, Рақамли технологиялар халқаро маркази фаолиятини йўлга қўйиш ҳамда банк тизимида исломий молия механизмларини жорий қилиш бўйича тақдимот билан танишиш жараёнида “Кўплаб халқаро компаниялар минтақавий хавф-хатарларни баҳолаб, янги бозорларни ўрганишни бошлаган. Бу биз учун тарихий имконият. Шу вазиятда фурсатни бой бермасдан, халқаро молия компанияларини ўзимизга тезроқ жалб қилишимиз шарт”, деди.

Таъкидланганидек, жаҳондаги геосиёсий кескинлик шароитида инвестицияларни жалб қилиш учун рақобат тобора кучайиб бормоқда. Ўртимизнинг бой табиий ресурслари, иқтисодий салоҳияти ва ислохотлари эса бу борада катта устунлик яратмоқда.

Шу билан бирга, инвесторлар қандай давлатни танлайди, қайси мамлакатга миллиардлаб капитал оқиб киради, қайси бирини эса четлаб ўтади, нима учун баъзи давлатлар иқтисодиёти тез ўсиш, бошқалари эса жойида депрессия тураверида деган саволлар кўпчиликни ўйлантирса, ажаб эмас.

Ҳа, бундай саволларнинг жавоби оддий, назаримизда. Аввало, инвестор тинч, ишончли, қонунлар ишлайдиган мамлакатга инвестиция киритади. Янги Ўзбекистон халқаро сармоядорлар учун ана шундай мамлакатлардан бирига айланди. 2025 йили иқтисодиётимизга 43,1 миллиард доллар хорижий инвестиция жалб қилингани ҳам фикримизни тасдиқлайди.

Жорий йилда мамлакатимиз иқтисодиётига 50 миллиард доллардан зиёд инвестиция жалб қилиш мақсад қилинган. Бироқ бунга эришиш учун инвесторларнинг Ўзбекистон бозорига киришини

янада енгиллаштириш, уларга замонавий инфратузилма, халқаро стандартларга мос ҳуқуқий асос, қўшимча қулайликлар ва энг муҳими, ишончли ҳамда шаффоф бизнес муҳитини таъминлаш зарур.

Мамлакатимизда айни мақсадлар қамраб олинган комплекс жараён бошланди. Унинг архитектураси, стратегияси, тартиб-таомиллари Президентимизнинг шу йил 30 мартдаги “Тошкент халқаро молия марказини ташкил этиш тўғрисида”ги фармонида тўлиқ белгилаб берилди.

— Ҳужжат билан Тошкент халқаро молия маркази ташкил этилди. Оддий қилиб тушунтирсак, бу — бозор. Унинг ичида молия инструментлари, криптоактивлар, маълумотлар алмашилади, — дейди Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хорижий инвесторлар кенгаши котибияти раҳбари Азиз Ғафуров. — Бундай халқаро молия марказлари санокли мамлакатда барпо этилган. Марказнинг биз учун аҳамияти жуда катта. Зеро, бугун дунё бозорига кузатилаётган мураккаб ҳолат ўзгаришлардан бир қадам олдинда юришни талаб этмоқда. Бу инвесторлар ишончи, катта имкониятлар учун янги босқични бошлаб беради.

Марказ ҳудудида молия, инвестиция ва банк фаолияти, сугурта, рақамли криптоактивлар, қимматли қоғозлар, тўлов тизимлари ва хизматлари, исломий ва “яшил” молия, молиявий технологиялар билан боғлиқ хизматлар кўрсатиш ва транзакцияларни амалга ошириш, аудиторлик, консалтинг ва юридик хизматлар кўрсатиш ҳамда марказ тўғрисидаги конституциявий қонунга мувофиқ бошқа фаолият турларини амалга оширишга рухсат берилади.

Халқаро экспертлар маълумотига кўра, халқаро молия марказлари барча глобал трансчегаравий инвестицияларнинг сезиларли қисmini жамлайди ва қайта тақсимлайди.

Масалан, Дубайдаги Халқаро молия маркази фаолияти ҳисобига шаклланган бозор ҳажми 800 миллиард доллари, йиллик даромад эса 500 миллион доллари ташкил этади. Франкфуртдаги Халқаро молия маркази эса ҳар йили 100 миллиард доллардан ортқ инвестиция жалб қилади. Бунинг ҳисобидан 70 мингта иш ўрни очилади. Қатар Халқаро молия маркази эса 32 миллиард доллар тўғридан тўғри инвестиция жалб этиб, мамлакат ялпи ички маҳсулотининг йиллик 3-4 фоизини таъминламоқда.

Давлатимиз раҳбарининг мазкур фармони биноан Тошкент халқаро молия маркази ва унинг таркибда Тошкент халқаро тижорат суди ташкил этилди.

Марказ ҳудудида молия, инвестиция ва банк фаолияти, сугурта, рақамли криптоактивлар, қимматли қоғозлар, тўлов тизимлари ва хизматлари, исломий ва “яшил” молия, молиявий технологиялар билан боғлиқ хизматлар кўрсатиш ва транзакцияларни амалга ошириш, аудиторлик, консалтинг ва юридик хизматлар кўрсатиш ҳамда марказ тўғрисидаги конституциявий қонунга мувофиқ бошқа фаолият турларини амалга оширишга рухсат берилади.

Шунингдек, фармон билан Тошкент халқаро молия марказининг асосий вазифалари, марказ кенгашининг таркиби, марказ бошқарув органлари ташкилий тузилмаси, марказ ҳудуди чегараларининг тавсифи тасдиқланди.

— Марказга қўшимча ваколатлар берилиши назарда тутилмоқда, — дейди Адлия вазирлиги бўлим бошлиғи Рустамбой Рустамов. — Мисол учун, энди Тошкент халқаро молия маркази бошқа халқаро молия марказлари билан ҳамкорлик қилиш, уларнинг резидентлари, лицензияларини тан олиш, икки ёклама резидентлик, шунингдек, ахборот тизимларини интеграция қилиш йўналишларида ҳамкорлик қилиш ҳуқуқини кўлга киритмоқда.

Фармонга мувофиқ, марказ доирасида хорижий инвесторлар учун тушунарли ва қулай бўлган, етакчи халқаро молия марказларининг илгор стандартлари ҳамда Англия ва Уэльс

умумий ҳуқуқига асосланган махсус ҳуқуқий режим жорий этилди. Бу марказда миллий суд тизимига кирмайдиган, прецедент ҳуқуқи асосида инглиз тилида иш юритадиган Тошкент халқаро тижорат суди ташкил этилади дегани. Мазкур суднинг қарорлари Ўзбекистон ҳудудида сўзсиз тан олинади ва ижро этилиши қатъий таъминланади. Иштирокчиларга низоларни ҳал этиш жойи ва усулини мустақил танлаш ҳуқуқи қафолатланади.

Фармон асосида марказ органлари, иштирокчилари ва уларнинг ходимларига пул мажбуриятларини ўзларининг шартномаларида белгиланган хорижий валюталарда, жумладан, криптоактивда бажариш, меҳнат фаолияти ҳуқуқини берадиган тасдиқномани олмай, чет эллик фуқароларни ишга қабул қилиш, марказ резидент ходимлари ва онла аъзоларига 5 йилгача кириш визасини олиш махсус виза тартиби, марказ ҳудудидаги фаолиятдан олинган капитал ёки даромаднинг чекловларсиз репатриация қилиш ҳуқуқлари берилди.

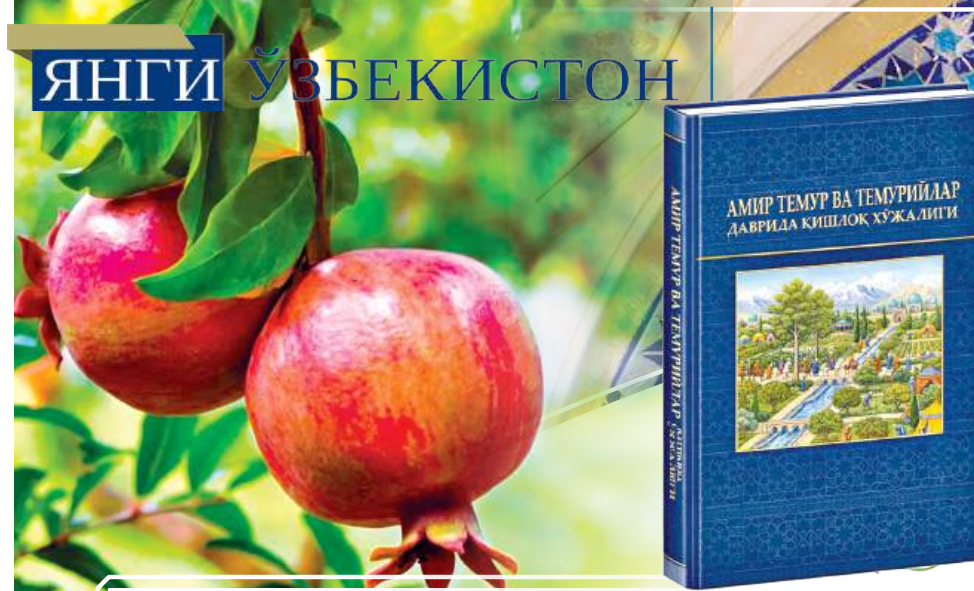
Тошкент халқаро тижорат суди биринчи инстанция ва апелляция судидан иборат бўлади. Шунингдек, суд марказ ва Рақамли технологиялар халқаро маркази фаолияти билан боғлиқ ишларни кўриб чиқади. Тошкент халқаро тижорат судининг қарорлари тарафлар учун мажбурий кучга эга ва Ўзбекистон Республикаси суд тизими судлари ҳужжатлари учун белгиланган тартибда ижро этилади.

Фармонга мувофиқ, 2026 йилда Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси томонидан марказга 20 миллион АҚШ доллари қийматига беғараз маблағ ажратилади.

Халқаро экспертлар фикрича, лойиҳа амалга оширилиши натижаида ҳар йили ЯИМни 1 фоиз ошириш, 2030 йилга бориб иқтисодиётимизга қўшимча 20-30 миллиард долларгача инвестиция жалб қилиш, шунингдек, яқин ўн йилликда 25 мингта янги юқори ҳақ тўланадиган иш ўрни очиш имкони пайдо бўлади.

Энг муҳими, марказ Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги инвестиция жозибадорлигини оширади ва Марказий Осиё минтақаси учун молиявий хаб вазифасини бажаради.

Лутфулла СУВОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Тарихдан сабоқ

АМИР ТЕМУР ДАВРИДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Аждодларимизнинг бой тажрибаси ва деҳқончилик сирлари бугун ҳам амалдами?

Иброҳим АБДУРАХМОНОВ,
қишлоқ хўжалиги вазири,
академик

Бошланиши 1-бетда

Об-ҳаво қандай башорат қилинган?

Синоптик станциялар бўлмаган даврда деҳқонларимиз об-ҳавони қандай билган? Хайрон қоласиз — улар буни ойга, қушларга ва ҳатто қозонга қараб башорат қилган. Масалан, агар ой учинчи ёки тўртинчи кечада ёрқин бўлса, кундузи ҳаво очик бўлган. Ой қизғин торгас — шамол кучайган, қорайса — ёмғир кўп ёққан. Чумчуқ ва саъва дарахт устида сайраса, ёмғир кутилган. Товуқ ўзини титқилайверса ёки қозон осилганда ўчоқ тағида учқунлар кўп бўлса — ёмғир ёғишини айтишган.

Ҳозирги замон фани бундай кузатувларни фенология деб атайди. Япония ва Хитойда ҳозир ҳам фермерлар ой тақвимига асосланиб иш туттади. Бу жуда қизиқ, албатта.

Ер ости сувини қаердан топиш мумкин?

Ўша даврда деҳқонлар ер ости суви қаердалигини билиш учун мис қозон ишлатган. Ҳа, тўғри англадингиз. Айнан қозон. Бунинг учун улар ерни уч газ (тахминан 2 метр) чуқурликда қовлаб, сариқ мис қозонни ё билан мойлаган. Тоza жундан ёнғоқ катталигида шарча ясаб, уни эритилган мумга ботириб, қозон ичига ёпиштирган. Кейин қозон тўнкарилиб, чуқурга кўмилиб, эрталабгача шу ҳолда қолдирилган. Агар қозон нам, жун шарча сувга тўлган бўлса, ер ости суви ер юзасига яқин, агар намлик кам бўлса, сув чуқурда.

Бугун бу иш геофизик асбоблар билан бажарилади. Аммо бобомизнинг усули ҳозир ҳам кичик фермерлар учун арзон ва тушунарли бўлиши мумкин.

Тупроқ шўрлигини... татиб билишган!

Ҳозир тупроқ шўрлиги махсус лабораторияларда аниқланади. Аммо теурийлар даврида бу борада оддийроқ йўл тутилган. Қандай дейсизми? Албатта, ерининг таъмига қараб. Бунинг учун икки-уч газ чуқурликдан бир ҳовуч тупроқ олиниб, хумчага солинган. Устидан ёмғир суви қуйиб, аралаштириб, сув

тинганидан кейин унинг таъмини кўришган. Агар сувнинг мазаси ўзгармаса, ер яхши. Агар шўр ёки аччиқ бўлса, ер шўр. Агар ердан ёмон ҳид келса, умуман, экин экишга яроқсиз.

Қизиғи шундаки, китобда келтирилишича, шўр ерда фақат хурмо яхши ўсади. Бугун шўрхоқ ҳудудларда хурмо плантациялари барпо этилаётгани боболаримиз ҳақлигини кўрсатади.

Беш юз йил аввал мавжуд бўлган усул

Бунисини ҳали эшитмагандирсиз?! Ҳозирги кунда уруғсиз тарвуз, уруғсиз узум каби навларга замонавий селекциянинг ютуғи сифатида қаралади. Лекин асарда бу бўйича ажабланишли усул баён этилган.

Усул қуйидагича: ошқовоқ ёки бодрингнинг палаги (шохи) бир газ (0,7 метр) ўсгач, унинг остидан чуқур қовланиб, паланнинг бир қисми шу чуқурга солиниб, учинчиқ турадиган қилиб кўмилиди. Палак бир газ ўсгач, бу иш яна такрорланади. Уч марта шундай қилингандан кейин палак ер остида илдири отиб, асосий ўсимликдан ажралганда, қолган қисмидаги мева уруғсиз бўлади.

Буни қандай тушуниш мумкин? Илм-фанда бу ҳолат партенокарпия дейилади. Яъни урчтилмасдан мева тутиш ҳодисаси. Ҳозир бунга гормонал воситалар билан эришилади. Боболаримиз эса механик усул — паланки кўмиб, стресс ҳосил қилиш орқали шунга эришган. Хайратланирми... Афсуски, бу усул ҳам унутилган. Тарвузчиликда илгор Кўқдала фермерлари буни синаб кўрса, нафақат эр-

Анор ва узумни данаксиз етиштириш

Асарда нафақат ошқовоқ, балки анор ва узумни ҳам данаксиз (уруғсиз) қилиш усуллари келтирилган. Анорни данаксиз қилиш учун экилаётган ниҳол бир газ миқдорига ёрилиб, ичидagi магзи олиб ташланади. Сўнг ёрилган жой бир-бирига ёпиштирилиб, лух (тол қавзоғи) билан боғланади, тоза лой ва янги гўнг билан сувалиб, ерга экилади. Кўклаб чиққандан кейин ёриқ устидаги қисми кесиб ташланади. Натижада етилган анорда уруғ бўлмайди. Узумни данаксиз қилиш учун эса токнинг ерга тегадиган қисми ёрилиб, ичидagi магзи олиб ташланган, сўнг ёриқ ёпиштирилиб, молнинг янги гўнги билан бўяб экилган. Бундай токнинг узуми уруғсиз бўлиб етилади. Қаранг, оддий, лекин самарали усул.

Ҳозирги замон деҳқончилигида уруғсиз мевалар селекция йўли билан олинади. Лекин боболаримиз механик усул билан ҳам шунга эришгани хайратланирми. Афсуски, бу усуллар унутилган, бироқ буни синаб кўрсак, бодорчиликда ҳақиқий янги тажриба бўлади.

Бир токдан уч рангли узум

Асардаги энг қизиқарли боблардан бири пайвандлашга бағишланган. Унда айтилишича, уч хил токдан икки газ узунликда уч новда олиниб, ҳар бири магзига зарар етказмай ёрилиб, сўнг бир-бирига ёпиштирилган. Лух билан боғланиб, экилган. Бундай ток ҳосили уч рангда бўлган. Тасаввур қияла-

таки тарвуз, балки данаксиз ҳосил ва қўшилган қийматли янги брендга эга бўлармиди?! Давр ана шундай янги билимларни ва изланувчанликни талаб қилапти.

Шу ўринда бошқа меваларни данаксиз қилишга интилишганимиз деган ҳақиқат савол туғилади. Ахир ҳаммамиз данаксиз анор ва узум фалон бозорда ёки давлатда чиққан деб ҳайрат билан гапирарми-ку. Қўлёзма таржимасини тахрирлар эканман, бу маълумотларга етиб келганда, очиги, ҳайратимни яшира олмадим.

сизми, бир новдада оқ, қизил ва қора узум бирга ўсган.

Яна ҳам қизиғи, агар токнинг ичидagi магзи ўрнига мушк солиб экилса, узумдан мушк ҳиди келган. Агар сурғи дори солинса, узумнинг ўзи сурғи (ични келтирувчи) бўлиб қолган. Қойил қолмасдан илҳози йўқ.

Бунинг изоҳи қандай? Бугун бу усулни инъекция ёки молекуляр фермерлик деб аташади — ўсимликни дори ташувчи контейнер сифатида ишлатиш ғояси. Ҳозир ген муҳандислари вакцина ва антигела ишлаб чиқа-

рувчи ўсимликлар яратмоқда. Теурийлар бундан 500 йил олдин худди шу ғояни амалда қўлаган. Бу фақат гурур бағишлайди ва илдамроқ бўлишга етаклайди.

Дарахтларни “қўрқитиб” мева олишни эшитганмисиз?

Бу усулни кўпчилигимиз эшитганмиз, лекин ҳазилга йўйиб қўяверганмиз, аслида эса... Агар дарахт мева қилмаса, теурийлар уни болта билан қўрқитган. Ҳа, тўғри ўқидингиз. Бир киши болта олиб, газабланган ҳолда дарахтга югуриб келиб: “Сени кесиб ташлайман”, деб бақирган. Бошқаси эса дарахтни ҳимоя қилиб: “Бу йил тегма, келаси йили мева қилади”, деган. Натижада келаси йили дарахт мўл ҳосил берган.

Ҳозирги замон деҳқончилиги бунга нима дейди? Илм-фан буни шок терапияси деб атайди. Ҳар қандай тирик мавжудот ўлим хавфини сезса, зурриёт қолдиришга интилади. Дарахт учун зурриёт — унинг меваси. Шундай қилиб, енгил қўрқитиш дарахтни ҳосил беришга мажбур қилади. Бугун биз кимёвий воситалар билан ҳосилни кўпайтиришга ўрганганмиз. Лекин боболаримизнинг биз ҳазил-мутойибага йўлган, оддий усули — экологик тоза ва бепул.

Ҳосилни тезлатишнинг антиқа йўли

Бугун кўчатни бир жойга экиб, умрбод шунда қолдирамиз. Теурийлар эса бошқача йўл тутган. Масалан, ёнғоқ ниҳолини қовлаб олиб, бошқа ерга ўтказган. Бир йилдан кейин яна бошқа жойга қўчиришган. Бунинг уч марта такрорланган. Натижада дарахт тезроқ ҳосилга қирган.

Сабаби нима? Доимий қўчириш марка-зий илдинси чеклаб, қўллаб ён илдинларни ривожлантирган. Бу эса дарахт озуқани тез йиғишига ва эрта ҳосилга киришига сабаб бўлган. Замонавий агрономия бунинг стрессли қўчириш дейди, лекин амалда кам қўллайди.

Зараркунандалардан қутулишнинг оддий тадбири

Кимёвий пестицидлар бўлмаган даврда боғбонларимиз қўл остидаги нарсалар билан ҳашаротларга қарши курашган. Мана улардан айримлари.

Анзур пиёзи (ёввойи пиёз) олма дарахтининг томири остига экилса, қўрт тушишидан сақлаган. Кабутар гўнги сувда ивителиб, шохларга суркалса, мева кўпайган.

Ҳозирги замон деҳқончилиги бунга нима дейди? Илм-фан бу усулларнинг кўпини тасдиқлаган. Замонавий фанда бу экологик му-ҳандислик дейилади. Масалан, анзур пиёзи таркибидagi алкалоидлар, аммиакли аралаш-малар кучли инсектициддир. Ҳозир экологик деҳқончиликда шунга ўхшаш табиий восита-ларга қайтиш кузатиламоқда. Аммо фермерла-римиз бу усулларни унутган.

Унутилган тежамкорлик

Сув танқислиги бугунги куннинг энг катта муаммоларидан бири. Теурийлар эса сувини тежашни билган. Улар полиз экинлари учун мўлжалланган ерни қишда сугориб, кейин устини хашак билан ёлган. Шунда ер ёзда кам сув талаб қилган. Бу усул ҳозирги мўлчалаш (ерни хашак, сомон билан қоплаш) техноло-гиясининг айнан ўзи. Европада бу усул XX аср охирида қайта “кашф” этилган. Бизда эса ҳануз кўп фермерлар ерни очиқ қолдириб, сувини исроф қилади.

Ер остига сомон тўшаб, бугдойни шунда сақлашган, устини лой билан сувашган. Бундай омборда галла 50 йилгача бузил-майди. Бу замонавий модификацияланган атмосферали омбор технологиясининг қадимий кўринишидир.

Ҳозир бундай билимлар бир оз замонавий кўринишда бутун дунёда фойдаланилгати, масалан, пахтани плёнка остида экишнинг Шинжон усули анча самарали, сув тежаш им-конини беради. Жорий йилда 325 минг гек-тар майдонда шу усул қўлланилмоқда ва бу бежиз эмас!

Устоз-шогирд анъанаси — аждодлардан мерос

Асрлар давомида, хусусан, теурийлар даврида ҳам агротехник билимлар асосан амалиёт орқали, яъни устоз-шогирд анъа-наси, оилавий тарбия ва кундалик меҳнат жараёнида авлоддан авлодга ўтган. Кекса ва тажрибали деҳқонлар билим ҳамда кў-никмаларини ёшларга ўргатиб, ерга ишлов бериш, экин турларини танлаш, касаллик ва зараркунандаларга қарши курашиш усулла-рини амалда намойиш этган. Бу анъана ту-файли ҳар бир авлод отасидан кўра кўпроқ билимга эга бўлиб, деҳқончилик доимий ривожланган.

Бугун қишлоқ хўжалигида устоз-шогирд тизими қайта тикланмоқда. Жумладан, 2026 йилдан бошлаб пахтачиликда 1000 дан ортиқ илгор фермер кам ҳосил олаётган 5 мингга яқин фермерга бевосита устозлик қилиш ти-зими жорий қилинди. Мақсад — билим ва тажрибани соҳадаги қолоқликни бартараф этишнинг энг самарали воситасига айланти-риш.

Бу борада энг ёрқин мисол: Мирзачўл туманида ташкил этилган “Азамат макта-би”дир. Пахтакор Азамат Султонов илгор усуллар билан чўл шариотига гектари-дан 70 центнер пахта олишга эришмоқда. Унинг мактабида энди нафақат Мирзачўл, балки бошқа туманлардан келган фермер-лар ҳам тажриба орттирмоқда. Бу — аждо-ларимизнинг “устоз-шогирд” анъанасининг замонавий кўриниши. Агар теурийлар даврида бу усул орқали агротехник билим-лар асрлар давомида такомиллашган бўлса, бугун ҳам шу йўл билан қисқа муддатда катта натижаларга эришиш мумкин.

Хулоса ўрнида

Афсус, китобда айтилган жуда кўп усул ва кўрсатмаларни бу ерда келтиришга имкони-ми йўқ. Китобни ўқиб, ундаги билимлардан баҳраманд бўлишни ҳар бир юртоқшимизга тавсия қиламиз. Сабаби “Амир Темур ва те-урийлар даврида қишлоқ хўжалиги” мо-нографияси нафақат тарихий ҳужжат, балки боболаримизнинг табиат билан уйғунликда яшаш, ер ва сувдан оқилона фойдаланиш бо-расидаги бой тажрибаси тўпланган маънавий меросимиздир.

Ҳозирги замон деҳқончилиги кимёвий ўғитлар ва пестицидларга тобора қарам бў-либ бормоқда. Бу эса тупроқни шўрлантириб, сувини камайтиради, маҳсулот сифатига зарар келтиради. Теурийлар давридаги усуллар-нинг аксарияти экологик тоза, арзон ва ҳар бир фермер учун тушунарли.

Қишлоқ хўжалиги тизими ислохотла-ри асоси сифатида соҳага олиб қирил-ган STEM+ НЕСИ (STEM — Илм-фан, Технология, Муҳандислик, Математика) (НЕСИ — Инсонийлик, Ахлоқ, Ижодкор-лик, Тасаввур) дастури айнан шу бой ме-росни тиклаш, уни замонавий билимлар билан уйғунлаштириш ва ёш авлодга ет-казишга қаратилгани билан аҳамиятли. Эҳтимол, айнан шу “унутилган” усуллар келажада экологик тоза ва барқарор деҳ-қончиликнинг асосига айлана-р?!

Халқаро конференция

МОЗИЙНИ ЎРГАНИШ — ИСТИҚБОЛНИ ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ САНЪАТИДИР

Мунисжон ҲАКИМОВ,
ЎзФА Алишер Навоий номидаги
Давлат адабиёт музейи бўлими
мудир, филология фанлари
бўйича фалсафа доктори

Бошланиши 1-бетда

Амир Темур яратган Иккинчи Ренессанс тажрибаси — қилмат давлат бошқаруви, адолатли жамият ва илм-фан ҳомийлиги — бугунги Уччинчи Ренессанс учун асосий андо-зидир. Тарихий хотирани тиклаш бевосита келажакни лойиҳалаштириш демакдир. У миллиятимизни ёлғиз тасвирлардан асровчи маъ-навий қалқон вазифасини ўтайди. Тошкент анжумани яққол исботладики, янги Ўзбекис-тон ўз келажакни куришда аждодларнинг бунёдкорлик энергияси ва давлатчилик фал-

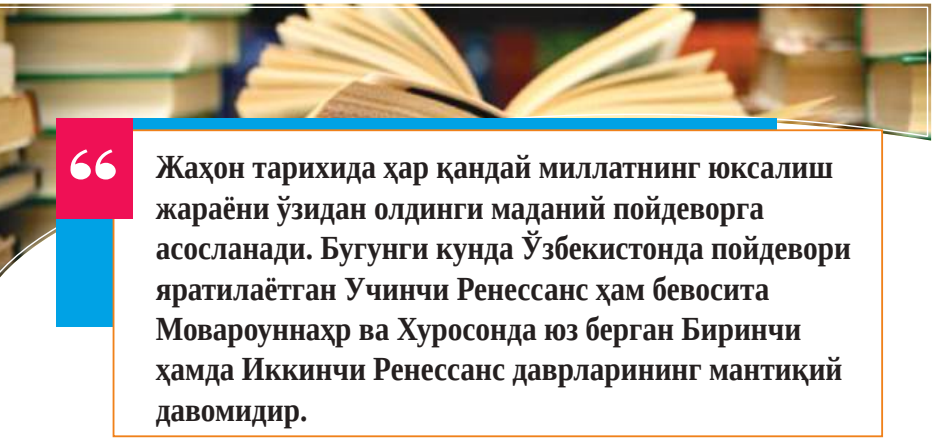
сафасидан стратегик ресурс сифатида оқило-на фойдаланмоқда.

Жаҳон тарихида ҳар қандай миллатнинг юксалиш жараёни ўзидан олдинги маданий пойдеворга асосланади. Бугунги кунда Ўз-бекистонда пойдевори яратилаётган Уччинчи Ренессанс ҳам бевосита Мовароуннахр ва Ху-росонда юз берган Биринчи ҳамда Иккинчи Ренессанс даврларининг мантқий давоми-дир. Биринчи Ренессанс мутафаккирлари, ху-сусан, Форобий томонидан назарий жиҳатдан асослаб берилган “фозил жамият” ва “одил ҳукмдор” ғояларини Амир Темур ва теу-рийлар амалиётга жорий этиб, Иккинчи Ре-нессансга асос солди. Теурийлар давридаги бу юксалиш ва туркий-форсий маданиятлар уйғунлиги хорижий олимлар томонидан ҳам чуқур тадқиқ этилган. Хусусан, канада-лик навоийшунс олима Мария Сабетлини ўзининг машҳур тадқиқотида бу даврни ма-даниятлашув ва сиёсий барқарорлиқнинг ноёб намунаси сифатида баҳолайди. Унинг

асарида теурийларнинг маданий ҳомийлиги ва адабий муҳитнинг давлат сиёсати даража-сига кўтарилгани очиб берилган. Теурийлар давридаги сиёсий-маданий барқарорлик ба-дий тафаккурнинг мислсиз парвозига йўл очди ва бу Ренессансининг чўққиси Алишер Навоий даҳоси билан яқунланди. Навоий ўз асарларида инсоннинг руҳий камолоти ва комил инсон концепциясини илгари сурди. Моддий тараққиёт юксак руҳий-ахлоқий ме-зонлар билан уйғунлашгандагина ҳақиқий Ренессанс юз беришини Навоий мероси яқ-қол исботлаб берди. Уччинчи Ренессанс шун-чаки иқтисодий ёки технологик сакраш эмас, балки миллий ўзликини англаш ва маънавий юксалиш жараёнидир. Теурийлар даври маънавий меросисиз янги давр Ренессансини тасаввур этиб бўлмайди. Зеро, келажакнинг буюк биноси фақат мустаҳкам тарихий ил-дизлар устидагина қад ростлай олади.

Конференциянинг энг эсда қоларли ва амалий натижаларга бой воқеаларидан

бири “Туркий дунё адабиёти” туркумидаги 100 жилдли янги китоблар тўплами тақ-димоти бўлди. Бу бебаҳо хазина қадимий Ўрхун-Энасой битикларидан бошланиб, теурийлар даври дурдоналари орқали за-монавий адабиёт билан туташди ва икки минг йиллик тарихни тўлиқ қамраб олади. TURKSOY бош котиби Султон Раев таъ-кидлаганидек, мазкур лойиҳанинг “Дунё-даги энг яхши адабий лойиҳа” сифатида эътироф этилиши янги Ўзбекистоннинг туркий дунёни маънавий бирлаштириш-даги маданий етакчилигининг ерқин исботи-дир. Тадбир иштирокчилари адабий алоқа-лар дипломатиянинг таъсирчан ва барқарор шакли эканини эътироф этди. Асарларнинг турли тилларда, хусусан, ўзбек адаблари-нинг асарлари қозоқ ёки қирғиз тилларида нашр этилиши халқлар ўртасидаги ҳур-мат ва ишончни мустаҳкамлайди. Глобал мафзуравий курашлар даврида ёшларни ёт таъсирлардан асровчи кучли “маънавий

“Жаҳон тарихида ҳар қандай миллатнинг юксалиш жараёни ўзидан олдинги маданий пойдеворга асосланади. Бугунги кунда Ўзбекистонда пойдевори яратилаётган Уччинчи Ренессанс ҳам бевосита Мовароуннахр ва Хуросонда юз берган Биринчи ҳамда Иккинчи Ренессанс даврларининг мантқий давомидир.

қалқон” вазифасини айнан ана шундай сал-моқли адабий мерос ўтайди.

Глобал геосиёсий низолар авж олган бу-гунги даврда Амир Темур меросига қайтиш инсоният учун тинчлик ва барқарорликнинг “маънавий манифести” вазифасини ўташи кон-ференцияда алоҳида эътироф этилди. Соҳибқи-роннинг “Куч — адолатга” ғояси бугунги кунда халқроқ хавфсизлиқнинг универсал формуласи сифатида намоён бўлмоқда ва бу тинчликсевар ташқи сиёсатнинг тарихий илдинлари нақадар мустаҳкам эканини кўрсатади.

Конференциянинг амалий натижаси сифатида қабул қилинган ва 2030 йилгача мўлжалланган “йўл харитаси”да “Теу-мур тузуқлари”ни рақамлаштириш, хорижий архивлардаги қўлёзмаларни юртимизга қайтариш каби вазифалар белгиланди. Бу янги Ўзбекистоннинг интеллектуал

суверенитетини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Тарихни ўрганиш фақат ўтмиш билан фахрланиш эмас, балки узоқни кў-залб порлоқ истиқболни лойиҳалаштириш санъатидир. Ушбу тадбирлар биз нафақат буюк аждодларнинг авлоди, балки улар билан буюк тамаддунинг давомчи-лари эканимизни англади ва Уччинчи Ренессанс пойдеворини қуриш йўлида улкан масъулият юклайди. Ўз тарихини, тилини ва миллий қадриятларини Соҳиб-қирон каби азиз тутган халқ қудратли дав-лат барпо этишдек буюк орузсига албатта эришади. Тошкент анжумани Соҳибқирон шахсини жаҳон тамаддунининг ажралмас бўлаги сифатида қайта кашф этиб, мил-латни ягона мақсад йўлида мустаҳкам бирлаштирган тарихий воқелик бўлиб қо-лади.

4

2026 йил 14 апрель, 73-сон

Жарима баллари ҳайдовчилар қоидабузарликларни биринчи марта содир этган кундан бошлаб кейинги йил шу кунга қадар амал қилади ва “Е-jarimaball” тизими орқали инсон омилисиз автоматлаштирилган тартибда қайд этиб борилади.

www.yuz.uz

f

yuz.uznews

янги ЎЗБЕКИСТОН

yuz.uz_news

yuz.uz_news

Кун мавзуси

ЎЗБЕКИСТОН

ЖАРИМА

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Бошланиши 1-бетда

Аслида, ушбу тизимнинг амалиётга киритилиши ҳақида аввалдан хабардор эдик. Ўтган йилнинг 1 июнь санасидан жарима баллари ёзилиши бошлангач, кейинчалик камералар ҳам балларни қайд этиши ҳақида хабар берилганди. Ҳукуматнинг тегишли қарори билан киритилган янги тизим йўллардаги қўпол қоидабузарликларни аниқлаш ва уларнинг олдини олиш учун зарурат экани айтилган. Бу ҳайдовчиларнинг интизомини кучайтириш, йўлларда хавфсизликни таъминлаш, қоидабузарлик ортидан содир этилиши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш ҳамда йўл ҳаракати маданиятини оширишга қаратилган муҳим чора экани таъкидланмоқда.

Маълумотларга кўра, 2024 йилда Ўзбекистонда 9364 та йўл-транспорт ҳодисаси қайд этилган. Буларнинг катта фоизи ҳайдовчиларнинг йўл ҳаракати қоидаларига эътибор бермаслиги оқибатида келиб чиққан. Кимнингдир қоидаларга беписандлиги бўшқа бировнинг ҳаётига хавф солиши ачинарли, албатта. Баллар тизими эса ҳар бир ҳайдовчининг шахсий масъулияти ва жавобгарлигини ошириши керак. Таҳлилларга кўра, юртимизда жарима балларини ҳисоблаш бошлангандан сўнг 2025 йилнинг ўзида ҳайдовчининг айби билан содир этилган автохалокатлар 34 фоиз камайган.

Телефондан фойдаланганлик учун баллар ҳисобланмайди, аммо...

Шундай қилиб, 1 апрелдан мамлакатимиз кўчаларидаги камералар тегишли қоидабузарликлар учун жарима баллари ҳисоблашни бошлади. Ҳайдовчиларнинг аксари бундан норози бўлишни ҳам унутиб, дарҳол хушёр тортиб қолди, имкон қадар қоида бузмаслик ва жарима балларини олмасликка ҳаракат қилаётгани, бу ҳақида бир-бирини огоҳлантираётганига гувоҳ бўляпмиз. Гап шундаки, жарима баллари шунчаки ҳайдовчинга бериладиган баҳо эмас. Улар учун жарима ундирилмасда-да, ҳар бир тўпланган балл жиддий оқибатларга олиб келади. Ҳайдовчилар баллар сабаб ҳатто ҳайдовчилик ҳуқуқидан вақтинча маҳрум этилиши ҳам мумкин.

Аммо бунинг учун йил давомида 12 балл тўпланиши керак. Албатта, бу ижобий ҳаракатлар учун бериладиган баллар эмас, балки ҳар бир йўл ҳаракати қоидабузарлиги сабаб ҳайдовчи ҳисобига ёзиб бориладиган рақамлардир. Балларни қўллаш ва ҳисоблаш тартиби Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори билан белгиланган. Жарима

баллари ҳайдовчилар қоидабузарликларни биринчи марта содир этган кундан бошлаб кейинги йил шу кунга қадар амал қилади ва “Е-jarimaball” тизими орқали инсон омилисиз автоматлаштирилган тартибда қайд этиб борилади. Ҳайдовчилар ўз балларини шу тизим орқали ёки расмий мобил илова ёрдамида мустақил кузатиб бориши мумкин. Маълумотда тўпланган жарима баллари билан бирга қабул қилинган қарор рақами ва санаси кабилар ҳам кўринади.

хавфсизлиги департаменти ЙҲХХ ахборот хизмати бошлиги Зойир Йўлдошев. — Ҳукуматнинг тегишли қарори билан “Маъмурий жавобгарлик тўғрисида”ги кодекснинг 12 та моддасига кўра қўпол турдаги қоидабузарликлар учун жарима баллари белгиланган. Айтилик, светофорнинг қизил чирогойда ҳаракатланиш, рухсат этилмаган жойда тўхтаб туриш, тезликни белгиланган меъёрдан ошириш кабилар бевосита инсон омили билан боғлиқ ва афсуски, бундай

Баллар қоидабузарлик даражасига қараб 0,2 баллдан 2 баллгача тартибда ҳисобланади. Масалан, тезликни ошириш 0,5 баллдан 2 баллгача (ошиш даражасига қараб), қизил чироқда ўтиш 1 балл, йўл транспорт ҳодисаси жойини тарк этиш 2 балл ёзилишига сабаб бўлади ва ҳоказо. Ана шу рақамлар тўпланиб бир йил ичида 12 баллга етганида эса ҳайдовчига “Маъмурий жавобгарлик тўғрисида”ги кодекс моддалари асосида тегишли тартибда жазо чоралари қўлланилиб, 6 ойдан 3 йил муддатгача ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум этилади.

Баллар қоидабузарлик даражасига қараб 0,2 баллдан 2 баллгача тартибда ҳисобланади. Масалан, тезликни ошириш 0,5 баллдан 2 баллгача (ошиш даражасига қараб), қизил чироқда ўтиш 1 балл, йўл-транспорт ҳодисаси жойини тарк этиш 2 балл ёзилишига сабаб бўлади ва ҳоказо. Ана шу рақамлар тўпланиб бир йил ичида 12 баллга етганида эса ҳайдовчига “Маъмурий жавобгарлик тўғрисида”ги кодекс моддалари асосида тегишли тартибда жазо чоралари қўлланилиб, 6 ойдан 3 йил муддатгача ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум этилади.

Одамларни ташвишга солаётган масала ҳам шунда. Бир йил учун 12 балл жуда оздек, кутилмаганда содир этиладиган исталган йўл ҳаракати қоидаи ҳам бу балларни тўплаб олишига сабаб бўлиши мумкинлигидан кўпчилик хавотирда. Ҳатто ижтимоий тармоқлар орқали “энди кузатув камералари пиедага йўл бермаслик, хавфсизлик камарини тақмаслик, телефондан фойдаланган йўллардан йўл ҳаракати қоидаи ҳам бу жарима балли ёзди” мазмунидagi маълумотлар тарқалди, тушунмовчиликларга сабаб бўлмоқда.

— Жарима баллари бўйича ижтимоий тармоқларда тарқалаётган айрим маълумотлар нотўғри бўлиб, ҳақиқатга тўғри келмайди, — дейди Ўзбекистон ИИВ Жамоат

қоидабузарликларни мунтазам содир этиб келаётганлар бор. Аммо ижтимоий тармоқларда келтирилаётганидек, пиедага йўл бермаслик, хавфсизлик камарини тақмаслик, телефондан фойдаланиш каби қоидабузарликлар учун жарима баллари мавжуд эмас. Бирок бу ушбу турдаги қоидабузарликлар енгил экани ва уларни исталганча амалга ошириш мумкинлигини аңлатмайди.

Автомобиль ичида мулк эгаси эмас, бошқа одам бўлса-чи?

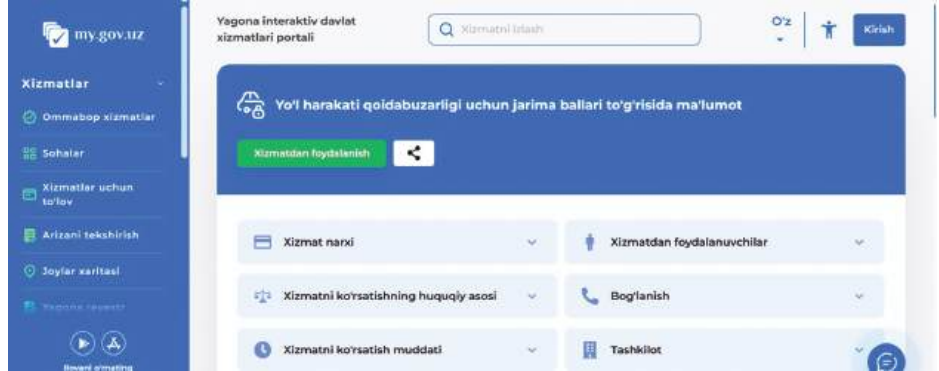
Камералар белгиланган қоидабузарликлар учун жарима балларини ёзиши тушунарли. Аммо қоидабузарлик қайд этилган автомобиль ичида мулк эгаси эмас, балки бошқа одам бўлса-чи? Табиийки, камера ҳайдовчи шахсини аниқлаб, унинг ўзига жарима баллини ҳисоблай олмайди. Ҳар ҳолда ҳозирча бундай тизим йўлга қўйилмаган. Шундай экан, бошқа биров содир этган қоидабузарлик учун автомобиль эгаси номига жарима балли қайд этилиши қанчалик ўринли? Кейинги кунларда янги тизим билан боғлиқ берилаётган энг кўп саволлардан бири ҳам шу бўлмоқда. Яъни машина

эгаси бошқа, рўлда эса бошқа одам бўлган ҳолатда жарима бали ҳақиқий ҳуқуқбузарга ёзилиши қай тартибда амалга оширилиши, умуман, бу вазият тизимда назарда тутилгани ёки йўқ кўпчиликини қизиқтирмоқда. Мутасаддилар бундай ҳолатда масъулиятни автомобилни бошқарган фуқарога топшириш тартиби ишлаб чиқилгани ва талабгорлар тегишли қоида асосида уни амалга ошириши мумкинлиги бўйича ижтимоий тармоқлар орқали тушунтиришлар бермоқда.

Келтирилишича, янги тартибга асосан, жарима балларини тақсимлаб механизми ҳам жорий этилмоқда. Унга кўра, агар транспорт воситасини унинг мулкдори эмас, бошқа шахс ишончнома, суғурта полиси ёки йўл варақаси асосида бошқарган бўлса, жарима баллари айнан қоидабузарликни содир этган ҳайдовчига юкланиши мумкин.

— Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори билан жарима балларини транспорт воситасини бошқарган ҳайдовчига нисбатан қўллаш учун автомашина эгаси томонидан электрон ариза топшириш тартиби белгиланган, — дейди Зойир Йўлдошев.

— Қоидабузарлик учун жавобгарликни бошқа шахсга ўтказиш хизмати ягона интерактив давлат хизматлари портали (my.gov.uz) ёки Жамоат хавфсизлиги департаменти

йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг мобил иловаси орқали ариза юбориш тарзида амалга оширилади. Келинг, буни my.gov.uz мисолида тушунтираман. Дастлаб транспорт воситаси эгаси, яъни мулкдори томонидан шахсий кабинет орқали ариза кириштирилиб, бошқариш ҳуқуқини олган шахс ўз мажбуриятларини электрон рақамли имзо ёки “Face ID” орқали тасдиқлаши керак. Ўшбу хизмат учун БХМнинг 10 фоизи, ариза my.gov.uz орқали топширилганда эса 9 фоиз миқдорда йиғим ундирилади. Шундан сўнг киритилган ариза ЙҲХХнинг маъмурий амалиёт модулига келиб тушади ва белгиланган муддатларда қўриб чиқилиб, тасдиқлангани ёки рад этилгани тўғрисидаги хабар фуқарога электрон тизим ва СМС хабарнома орқали юборилади. Жавобгарликни қабул қилиб олувчи ҳам бунини тасдиқлаши керак. Шундан сўнг қўрилмалар томонидан аниқланган тегишли қоидабузарликларнинг жарима баллари бошқарувни қабул қилган ҳайдовчига нисбатан қўлланила бошлайди.

Мазкур хизматдан фойдаланишда ижтимоий реестрдагилар ҳамда I ва II гуруҳ ногиронлиги бор шахслар учун тўловларда

50 фоиз чегирма мавжуд. Давлат органлари ва йўловчи ташувчилар учун эса ўз ходимларига жавобгарликни расмийлаштириш текин.

Ҳайдовчилик гувоҳномасини қайтариб олиш учун қайтадан имтиҳон топширилади

Қоидабузарликлар учун жавобгарликни ким зиммасига олишини автомобиль эгасининг ўзи ҳал қилади. Аммо жавобгар ким бўлишидан қатъи назар, қоидабузарликлар учун жарима баллари ҳисобланишда давом этади. Агар бир йил ичида баллар сони 8 тадан ошса, ҳайдовчига СМС орқали огоҳлантирув юборилади. 12 балл тўпланганда маълумот маъмурий чора қўриш масаласини қўриб чиқиш учун судга юборилади. Ҳайдовчи судда баён-номага қарши шикоят билдириши мумкин, асосли бўлса, қарор ва баллар бекор қилинади. Аксинча ҳолатда эса ҳайдовчи 6 ойдан 3 йил муддатгача ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум қилинади.

Одамларни ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилган фуқаро қай тартибда яна гувоҳномани қайтариб олиши, унинг шартлари қандай бўлиши ҳақидаги саволлар ҳам қизиқтирмоқда. Мутасаддиларнинг айтишича, фуқаро гувоҳномани қайтариб олиш учун қайтадан имтиҳон топширишига тўғри келади.

— Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йилдаги тегишли қарорида автомобилотранспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилинган шахслар миллий ҳайдовчилик гувоҳномасини қайтариб олиш учун маҳрум қилиш муддатидан қатъи назар, маъмурий жазо муддати нўхоясига етгач, мажбурий тиббий кўрикдан ўтиши, назарий ҳамда амалий имтиҳонларни қайта топшириш шарт экани кўрсатилган, — дейди Зойир Йўлдошев. — Демак, фуқаронинг ҳайдовчилик ҳуқуқи назарий ва амалий имтиҳонлардан ўтиш асосида қайтариб олинади. Яна бир томони, амалдаги тартибга кўра, ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилган шахс ушбу ҳуқуқни қайтариб олиш учун назарий имтиҳонларда 20 тадан 18 та эмас, балки 50 та саволдан 46 тасига тўғри жавоб бериши талаб этилади. Шу боис, ҳайдовчилар, аввало, ўзи ва бошқалар хавфсизлиги, қолаверса, ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум бўлиб қолмаслиги учун ҳам йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя этилиши мақсадга мувофиқ бўлади.

Яъни энди ҳайдовчилар баллар тизимига мослашибгина қолмай, йўлларда ҳаракатланаётганда интизом ва хушёрликни ошириши керак. Чунки тизим амалиётга жорий этилди ва камералар жарима балларини қайд этишни бошлади. Эҳтиётсизлик сабаб 12 балл тўпланиб қолса, жарима пули билан кутулиб бўлмайди, камида олти ой ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум бўлишга тўғри келади.

Тартибли ҳайдовчилар учун эса имтиёз ва рағбатлар мавжуд. Масалан, агар ҳайдовчи бир йил ичида умуман қоидабузарлик содир этмаса ва балл йиғмаса, рағбатлантириш тариқасида навбатдаги йилда ёзилган биринчи жарима бали ҳисобланмайди. Борди-ю, йил давомида биринчи баллини йиғиб, ундан кейин такроран умуман қоидабузарлик содир этмаган тақдирда ҳам навбатдаги йилда олган биринчи бали чегирма ташланади. Шунингдек, ҳайдовчи охириги ҳуқуқбузарлиги учун жарима ҳисобланган вақтдан бошлаб 6 ой давомида умуман қоидабузарлик содир этмаса, умумий тўпланган балларидан 2 балл чегирлиди.

Бир йил ичида жарима баллари 12 баллга етмаса, ҳайдовчига қонуний жазо чораси қўлланилмайди ва бунгача тўпланган баллари келаси йил даври учун ҳисобланишига йўл қўйилмайди. Навбатдаги йилдан жарима балларини ҳисоблаш янгидан бошланади. Булар ҳам ҳайдовчига қўшимча енгилликлар берилиб, баллар тизими жазо чораси эмас, балки йўллардаги хавфсизликни таъминлашга қаратилганини кўрсатади.

Ирода ТОШМАТОВА, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

Фаровонлик харитаси

Иссиқ иқлими ва унумдор туپроғи сабаб Сурхондарёда картошкадан бир йилда бир неча марта ҳосил олиш мумкин. Жумладан, Жаркўрғон тумани Гулистон маҳалласидаги дехқонлар картошка ҳосилини шу йил февраль ойи бошида йиғиштириб ола бошлаган эди.

Мазкур маҳаллада 777 хонадон бор. Уларнинг қарийб 90 фоизи картошқачилик билан шуғулланади. Умумий 100 гектар томорқада картошка етиштирилмоқда. Муҳими, маҳалла томорқачилари йилга тўрт мартагача ҳосил олишни урдаб келмоқда. Ҳудуддаги ҳар қарич ер ҳисобда. Чунки маҳалланинг драйвери — картошқачилик. Шу боис, ундан бўшаган ерга яна картошка экилади. Ер унумдорлигини сақлаш учун эса алмашлаб экиш тизими асосида саримсоқ ва ерғеңоқ кабилар ҳам экилмоқда. Умуман олганда, Гулистон маҳалласи дехқонларининг қисқа муддатда бир неча бор ҳосил олишдаги тажрибаси бошқа ҳудудлар учун намунавий модель сифатида хизмат қилмоқда.

Сўнгги йиллардаги янгиланишлар сабаб мазкур салоҳиятдан унумли фойдаланиш имконияти вужудга келди. Хусусан, Президентимизнинг 2025 йил 8 сентябрдаги “Республикада картошка етиштиришни кўпайтириш ва уруғчилигини янада ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори бу борада муҳим ҳуқуқий асос бўлди.

— Аввал гектар-гектар ерга уруғ қадаб, ҳаминқадар ҳосил олардик. Даромади-ку, майли, харажатини қоплаш муаммо эди.

ВОҲА ФЕРМЕРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТ ФОРМУЛАСИ

ЗАМИН МЕҲРДАН, ИНСОН БИЛИМДАН КУЧ ОЛМОҚДА

Чунки олимлар фикри билан ҳисоблашилмасди. Кейинги йиллардаги яхши тенденция сабаб барча соҳага илм билан ёндашила бошлади. Шу боис, қишлоқ ҳўжалигига ҳам салмоқли натижаларга эришяпмиз, — дейди Термиз давлат муҳандислик ва агротехнологиялар университети доценти Саидмурод Эшимов. — Университетимиз ташкил этилишдан кўзланган мақсад малакали кадрларни етиштириб беришдир.

Илмий-тадқиқот институтлари, олий таълим муассасалари ва амалиётчи дехқонлар ўртасидаги ҳамкорлик юқори ҳосилдор ва касалликларга чидамли навларни яратишда муҳим. Қолаверса, агротехнологияларни

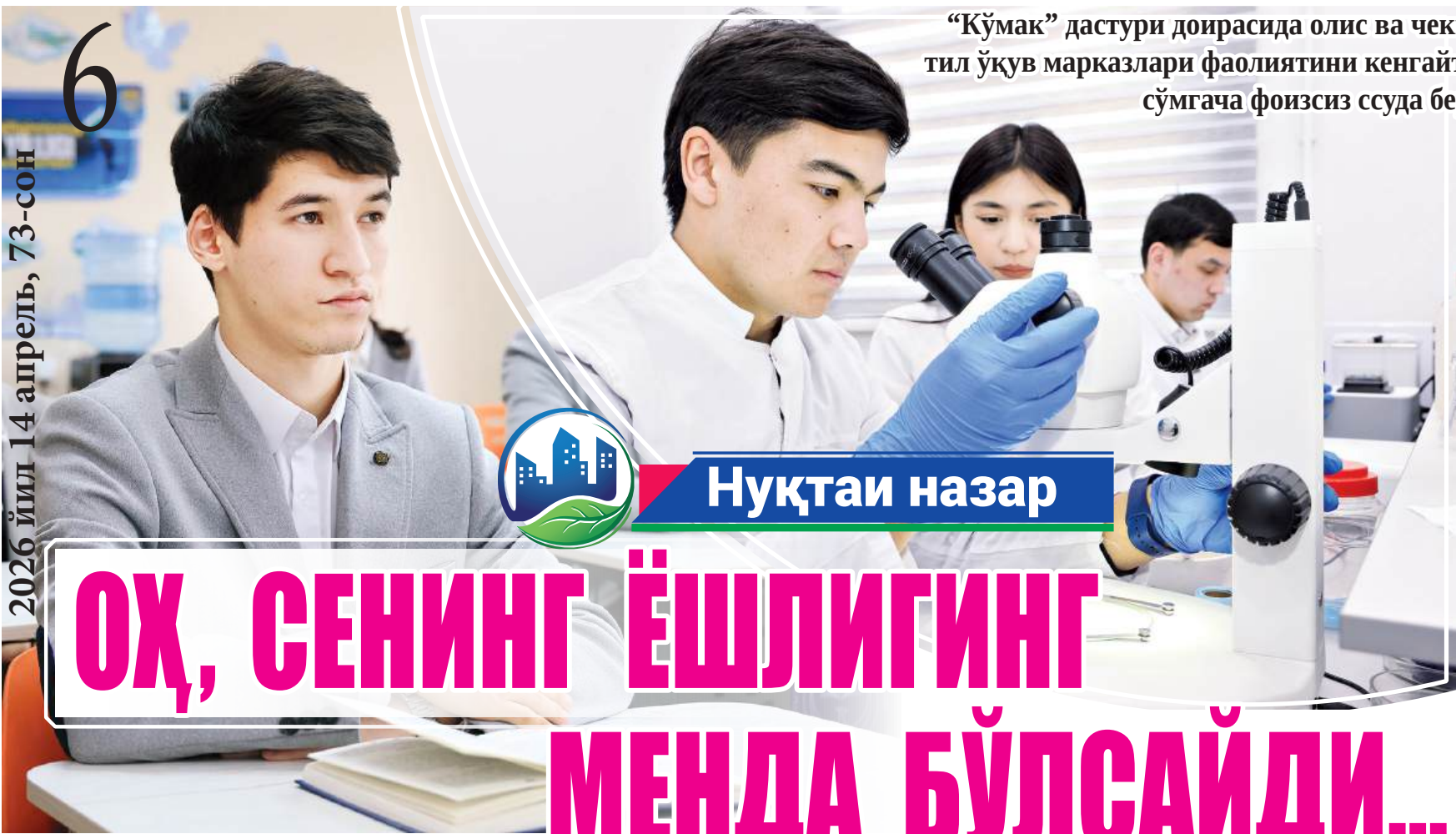
такомиллаштириш ва ресурслардан самарали фойдаланиш имконини беради.

Ҳамкорлик доирасида туپроқ унумдорлигини ошириш, сув тежовчи технологияларни жорий этиш, замонавий ўғитлаш ва ҳимоя усулларини ишлаб чиқишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Илмий ҳамкорлик натижасида ҳудуднинг иқлим шароитига мослашган, тезпишар ва юқори сифатли картошка навларини етиштириш имконияти кенгаймоқда.

Сурхондарёлик миришкорлар йил давомида ердан оқилона фойдаланиб, катта хирмон кўтаришнинг ҳадисини олган. Улар эртани кечки картошка парваришида ҳам ўзига хос тажриба тўплаган. Ўтган йили вилоятдаги 9000 гектар ерга картошка экилиб, 189 минг тонна ҳосил олинди. Ўртача ҳисобдорлик 210 центнерни ташкил этганини фикримиз далилди.

Жумладан, ўтган мавсумда фермер ҳўжаликлари ва қишлоқ ҳўжалиги корхоналари 7000 гектар майдондан 185 минг 543 тонна, дехқон ҳўжаликлари эса 2000 гектар ердан юқори ҳосил йиғиштириб олди. Жорий йилда ҳам вилоят миришкорлари мазкур йўналишдаги ишларни янада жадаллаштириб меҳнат қилмоқда.

Сарвар ТўРАЕВ, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

ОҚ, СЕНИНГ ЁШЛИГИНГ МЕНДА БЎЛСАЙДИ...

“Агар ёшлар тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишни маъқул кўрса, ўз бизнесини йўлга қўйиши учун ҳам Ўзбекистонда керакли барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Уларни моддий қўллаб-қувватлаш учун имтиёзли кредит, бизнесини ташкил этиш учун жой ва бошқа имкониятлар кўпайтирилмоқда.

Бошланиши 1-бетда

Ёшим саксондан ошди. Лекин умримнинг асосий қисми, ишим, фаолиятим ёшлар билан боғлиқ бўлгани учун бугун юртимизда уларга яратилаётган қулайликлар ҳақида фикр билдиргим келди. Зеро, бугунги ўзгаришларнинг аввалгиларидан фарқи ер билан осмонча. Фарзандларимиз, невараларимиз даври ҳозир. Замон уларники. Ҳавас эса бизники.

Гувоҳи бўлиб турибмизки, кейинги ўн йилда Ўзбекистоннинг ёшларга онд сиёсати тубдан ўзгарди, уларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш борасида аспирларга татқиқулик ислохотлар амалга оширилмоқда. Кўп йиллардан буён олий таълим соҳасида ёшлар билан ишлайдиган мутахассис сифатида Ўзбекистон тарихида ҳозирга қадар ўғил-қизларнинг таълим олиши, манфаатли касб ўрганиши, қисқа айтганда, ҳаётини йўлга қўйиб олиши учун бу қадар қўллаб-қувватланган бир даврни кўрадим.

Ўзим фаолият юритадиган соҳа — таълим тизимида Президентимизнинг қатор фармон ва қарорлари, ташаббуси билан туб ислохотлар, янгиланишлар кечди, самарадор механизмлар ҳаёtgа татбиқ этилди. Ислохотлар аввалида ўқитувчи ва мураббийларнинг мақоми ва моддий манфаати ошди. “Ўқитувчилар минг доллар ойлик олади”, деган гапларга, очиги, кўпчилик ишонқирамади. Сабаби, ўша даврларда улар бундай ойликни ҳатто орзу ҳам қилмас эди. Аммо бугунга келиб, соҳадaги янги ташаббус ва лойиҳалар натижада ўқитувчилар бундан ҳам кўп масоа оляпти.

Бундан ташқари, 15-20 йил олдин ўқув мавсумининг тенг ярми пахта дaласида ўтиб кетарди. Олий таълим тизими коррупциялашган, тараққиётдан ортда қолган эди. Аммо бугун таълим, илм-фан соҳасига қаратилган эътибор туфайли бу муаммолар ечимини топди. Таълим тизимига рақамли технологиялар татбиқ этилиб, соҳа тараққиётига тўсиқ бўлган иллатларга барҳам берилди. Натижада эса ўзбек ёшлари дунё микёсидa юқори рейтингларга эришмоқда.

Халқимизнинг таълим соҳаси, илм-маърифатга қараши бугун ўн, йиғирма йил олдингидан буткул фарқ қилади. Жорий йил 24 февралда Президентимизнинг ёшлар билан мулоқоти бўлиб ўтди. Унда давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Ёшлар тараққиётга глобал индексидa энг тез суръатларда ривожлanaётган давлат деб эътироф этилганини билдирди. Ёшларнинг бундай эътирофга сазовор бўлиши кейинги йиллардаги таълим

Нуктаи назар

Бошланиши 1-бетда

Хусусан, бу йил Ўзбекистонда ўқув марказлари фаолияти ўзининг олтин даврига қадам қўймоқда дейиш мумкин. Албатта, ўқув марказлари оммалашиб боришида уларга яратилган қулай шарт-шароит, имтиёз ва рағбатлар йил сайин ортиб бориши замин яратди. Хусусан, ўқув маркази ташкил қилган ёш тадбиркорларга 7 йил муддатта 5 миллиард сўмгача имтиёзли кредит, чекка ҳудудларда чет тилларга ихтисослашган ўқув марказлари очган малакали ёшларга 120 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди. Шунингдек, хусусий ўқув марказларида хорижий тилларни ўрганадиган ёшларга тўловлари “2+6” ой шаклида қоплаб берилиши тармоқнинг янада гуркираб яшнашига замин ҳозирлади. Натижада қўллаб-қувватлаш механизми самара бериб, хорижий тил сертификатли олган ёшлар сони 600 мингдан ошгани, хорижий тилларни мукамал биладиган 72 минг инструктор шакллaнгани айтилди. Хусусий ўқув марказлари сони 3 қарра кўпайиб, 38 мингдан ошди.

Давлатимиз раҳбари очиқ мулоқотда билдирганидек, эндиликда Хусусий ўқув марказлари уюшмаси тузилиб, уюшма

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

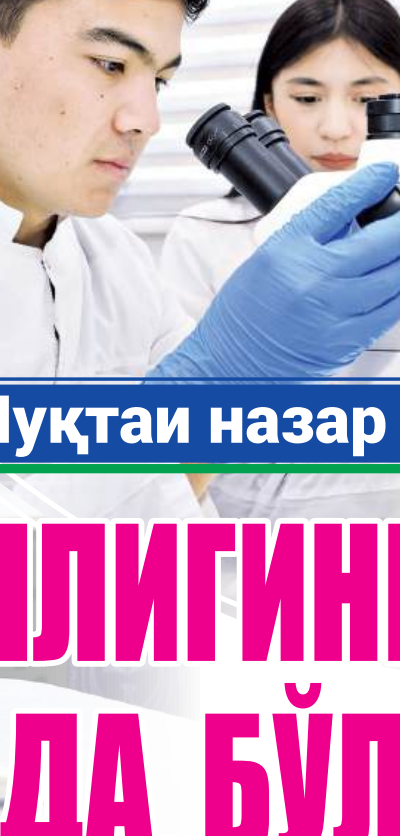
етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

етарлича эди. Аммо кейинги йилларда ёшлар, айниқса, хотин-қизларнинг ижтимоий қўллаб-қувватланиши натижасида аҳолининг турли қатламлари орасида олий маълумотга эга фуқаролар сони кўпайди. Жумладан, аҳолининг турли ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини

“Кўмак” дастури доирасида олис ва чекка ҳудудларда хорижий тил ўқув марказлари фаолиятини кенгайтириш учун 300 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди.

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бошланиши 1-бетда

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

“Кўмак” дастури доирасида олис ва чекка ҳудудларда хорижий тил ўқув марказлари фаолиятини кенгайтириш учун 300 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди.

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бошланиши 1-бетда

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

“Кўмак” дастури доирасида олис ва чекка ҳудудларда хорижий тил ўқув марказлари фаолиятини кенгайтириш учун 300 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди.

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бошланиши 1-бетда

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

“Кўмак” дастури доирасида олис ва чекка ҳудудларда хорижий тил ўқув марказлари фаолиятини кенгайтириш учун 300 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди.

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бошланиши 1-бетда

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

“Кўмак” дастури доирасида олис ва чекка ҳудудларда хорижий тил ўқув марказлари фаолиятини кенгайтириш учун 300 миллион сўмгача фойизсиз ссуда берилди.

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бошланиши 1-бетда

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор

Бегдавлат АЛИЕВ, фалсафа фанлари доктори, профессор